

การพัฒนากระบวนการสานต่อแถวพื้นบ้านจากพ่อครูสู่เยาวชนชุมชนบ้านตะแบกงาม
The development of a continuation procedure for the community traditional brass band
: From community Guru to youth in Baan Tabaeungam community.

บุษบา ทองอุปการ, จีระศักดิ์ โภภาวิน, ธีราพร ทวีธรรมเจริญ, นุชน้อย ประภาโส, ปิยาภา ศิริเวทิน, วาจิณี จงจิตตร,
สาคร ชินวงศ์, อรทัย พรหมเทพ, อำพัน วิมลวัฒนา, สันติ ศรีสวนแดง และประสงค์ ต้นพิชัย³

Busaba Thongoupragan, Jeerasuk Pokawin, Teeraporn Thongpanya, Nuchnoi Prapaso, Piyapa Sirivedin,
Wajinee Jongjit, Sakon Chinnawong, Orathai Pormthep, Amphan Wimonvattana, Sunti Srisuantang and
Prasong Tanpichai¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทของชุมชนบ้านตะแบกงาม ตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม และ 2) พัฒนาการสานต่อแถวพื้นบ้านจากพ่อครูสู่เยาวชนบ้านตะแบกงาม โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กระบวนการวิจัยมี 2 ระยะ ระยะที่ 1 เป็นการพัฒนาโจทย์การวิจัยร่วมกัน ด้วยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทั่วไปของชุมชนบ้านตะแบกงาม สำรวจพื้นที่ จัดเวทีเสวนากลุ่มผู้นำชุมชน ระยะที่ 2 เป็นกระบวนการและขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนคิด การเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต การสนทนากลุ่ม เพื่อสะท้อนผลการเรียนรู้ทุกขั้นตอนของกระบวนการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า 1) แถวพื้นบ้านเป็นเอกลักษณ์ด้านภูมิปัญญาของชุมชน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำให้ชุมชนได้แสดงออกและมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน รวมทั้งได้สืบทอดให้กับเยาวชนรุ่นหลัง 2) ชุมชนเห็นว่าการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้แถวพื้นบ้านจากพ่อครูสู่เยาวชน ส่งผลให้เยาวชนเกิดการเรียนรู้ สร้างประสบการณ์ที่ดีและมีคุณค่าให้กับเยาวชน 3) ผลการวิจัยสามารถอภิปรายได้ด้วยแนวทาง HCRD 5- KPS Model กล่าวคือ กระบวนการวิจัยสร้างให้เกิดความสำเร็จในการปรับปรุงและพัฒนาสิ่งที่มีอยู่แล้วของชุมชน คือ ทรัพยากรมนุษย์ ความรู้ และทุนทางสังคม (Human Resource/Resources, Knowledge, Social Capital) อันได้แก่ แถวพื้นบ้านให้ดีขึ้น โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ใน 5 มิติ คือ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับประโยชน์ ร่วมประเมินผลในการดำเนินกิจกรรม และบูรณาการความรู้เข้ากับการปฏิบัติงาน ที่เกิดขึ้นตามสภาพจริงในบริบทนั้นๆ การสะท้อนคิด ตามหลักการประชาธิปไตย ทำให้นักวิจัยกับผู้ร่วมวิจัยมีอำนาจหน้าที่เท่าเทียมกัน เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและมีความเป็นพลวัต ทำให้กระบวนการวิจัยตอบโจทย์ปัญหาวิจัยได้ครอบคลุม สร้างแผนงานที่นำไปปฏิบัติใช้ได้จริงในชุมชน

คำสำคัญ: การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน, แถวพื้นบ้าน, ภูมิปัญญาพื้นบ้าน

³ โครงการปริญญาเอก สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ABSTRACT

The purposes of the research were as follows: 1) to study the context of Baan Tabaekngam Thambon Huaymontong, Kampaengsaen District, Nakhonprathom province, and 2) to develop a continuation procedure to maintain the existence of the community traditional brass band (dtrae wong) from Por Kru (community guru) to Yaowachon (youth) in Baan Tabaekngam community based on participatory action research. The participants are community gurus and experienced traditional brass band performers, a youth group, parents, community members, and community leaders. The research procedure was divided into 2 phases. The first phase involved developing research questions by examining general information about Baan Tabaekngam community, surveying the research site, organizing a public forum for community leaders, and forming research questions. The second phase involved processes by participatory action research consisting of planning, action, observation, reflection, data collection and document analysis, in-depth interviews, observation, and focus-group interviews whereby all steps in the research process were reflected upon.

The study reveals that 1) the community brass band is a key intellectual identity of Baan Tabaekngam, which the community members hold onto. Its existence serves as a way for the community members to express themselves and interact with one another. It also serves as a cultural heritage passed down from one generation to another. 2) The community views the community brass band learning and teaching activity as something valuable in terms of the promotion of knowledge and positive experience amongst the youths. 3) The reflection can be explained with the HCRD 5-KPS Model. That is, the participatory action research process achieves the study's aims in developing and improving the existing community intellectual knowledge: Human Resource/Resources, Knowledge, Social Capital through the participatory action research process consisting of 5 dimensions: think together, plan together, act or do together, benefit together, and assess the results together as well as to put gained knowledge into practice in authentic context. Moreover, reflection by democratic principles also gave the participants and the researchers equal power and responsibility which resulted in cooperative learning and dynamics. For this reason, it can be said that the research procedures successfully answered the research questions and generated implementation plans which can be practically used in the community.

Keywords: Human and Community Resource Development, Traditional brass band (dtrae wong), Local wisdom

E-mail: satsts@ku.ac.th